

**Доклад**  
**руководителя управления финансов области К.М. Раимкулова**  
**на сессии областного маслихата**  
**«Об исполнении областного бюджета за 2019 год»**

**Құрметті Сания Мусаевна!**  
**Құрметті депутаттар!**

Қаржы басқармасы бюджет Кодексіне сәйкес 2019 жылғы облыстық бюджеттің атқарылуы туралы есебін ұсынады.

2019 жылы облыстық бюджеттің кірістері 101% - ға орындалды немесе нақты 196,1 млрд.теңге түсті, нақтыланған жоспардан асыра орындау 1,9 млрд. теңгені құрады.

Облыс кірістерінің құрылымы келесідей. Слайдта көрсетілгендей, трансферттердің 76,3% - ын құрайды, 20,5% - ын салықтық түсімдер, 3% - ын салықтық емес түсімдер құрайды және 0,2% - ын негізгі капиталды сатудан түскен кірістер құрайды.

2018 жылмен салыстырғанда облыстық бюджеттің кірісі 44,8 млрд.теңгеге немесе 29,6% өсті. Өсім негізінен республикалық бюджеттен берілетін трансферттер есебінен қамтамасыз етілген, 2018 жылға қарағанда 40,9 млрд. теңгеге артық түсті немесе 37,6% - ға өсті. Бұл бюджеттік сала қызметкерлерінің жалақысын арттыруға қосымша 12,6 млрд.теңге бөлінуімен түсіндіріледі, олар: мұғалімдер, мәдениет, спорт, білім беру, әлеуметтік сала және басқа да салалардың қызметкерлері, сондай – ақ қосымша 9,4 млрд. теңге, ауыл шаруашылығы саласын субсидиялауға 9,1 млрд. теңге, атаулы әлеуметтік көмек төлеуге 9,1 млрд. теңге, "Ауыл-Ел бесігі" арнайы жобасы шеңберінде ауылдық әлеуметтік инфрақұрылымды дамытуға 1,2 млрд. теңге, сондай-ақ бюджет шығындарын өтеуді қамтамасыз етуге 1,6 млрд.теңге бөлінді.

Салықтық түсімдер бойынша өсу қарқыны 105% - ды құрады немесе 1,9 млрд.теңгеге артық, салықтық емес түсімдер 44,6% - ға немесе 1,8 млрд. теңгеге ұлғайды және негізгі капиталды сатудан түскен түсімдер 170,1 млн. теңгеге немесе 117,5% - ға артық.

Бұл ретте өткен жылы ақы төленбейтін қызметкерлер үшін салық жүктемесінің азаюына байланысты жергілікті бюджеттің 1,6 млрд. теңгеге ысырабы болды.

Сонымен қатар, салық салу базасын кеңейту жөніндегі іс-шаралар жоспары шеңберінде облыс бюджетіне қосымша 3,4 млрд.теңге

өндірілді. Жұмыс есепке алынбаған жалдамалы қызметкерлердің табыстарын заңдастыру, салықтық тіркеусіз жұмыс істейтін ШОБ субъектілерін анықтау, сондай-ақ тіркелмеген жылжымайтын мүлік объектілері мен жер учаскелерін анықтау сияқты бағыттар бойынша жүргізілді.

2019 жылдың басында салықтар бойынша 2 млрд. теңгеге берешек болды, ол жыл соңында 500 млн. теңгеге азайды.

Бұл үшін мемлекеттік кіріс органдары салық берешегін өндіріп алу, соның ішінде сот арқылы мәжбүрлеп өндіріп алу жұмыстарын жүргізуде.

Шығыс бөлігі бойынша. Слайдтарда көрсетілгендей, 2019 жылы облыстық бюджет шығындары 217,4 млрд. теңгені құрады, оның ішінде:

- даму бюджеті-52 млрд. теңге;
- ағымдағы бағдарламалар-152,6 млрд. теңге, 2018 жылмен салыстырғанда 48,6 млрд. теңгеге немесе 46,7%;
- бюджеттік кредиттер-12,8 млрд.теңге, 2,2 млрд. теңгеге немесе 20,3% өсті.

Бюджеттік кредит беру бес әкімшіге берілді. Оның ішінде тұрғын үй құрылысына – 5,6 млрд.теңге, "Еңбек" МК шеңберінде кәсіпкерлік субъектілеріне кредит беру үшін – 6,2 млрд. теңге, Мамандарды әлеуметтік қолдау үшін – 988,5 млн. теңге, тұрғын үй сертификаттарын беруге – 21,3 млн. теңге.

Тұтастай алғанда, 2018 жылмен салыстырғанда бюджет шығыстары 50,1 млрд.теңгеге немесе 30% - ға ұлғайды. Негізгі себептер бюджеттік сала қызметкерлерінің жалақысын арттыру болып табылады, ол үшін қосымша 12,6 млрд. теңге бөлінді, Ауыл шаруашылығы саласын субсидиялауға 9,4 млрд. теңге, атаулы әлеуметтік көмек төлеуге – 9,5 млрд. теңге, бюджет шығындарын өтеуді қамтамасыз етуге - 1,6 млрд. теңге, сондай-ақ автомобиль жолдарын күрделі және орташа жөндеуге 4,8 млрд. теңге бөлінді.

Шығыстардың ең көп үлесін: білім беру – 17,6%, Субвенциялар және пайдаланылмаған трансферттерді қайтару – 13,3%, ауыл шаруашылығы – 11,6%, ТКШ – 9,2%, көлік – 8,8%, әлеуметтік көмек – 7,2%, қарыздарды өтеу – 6,6%, Денсаулық сақтау – 4,7%, мәдениет және спорт – 4,2%, қоғамдық тәртіп – 3,1% және өзге де шығыстар - 13,7% құрайды.

Тұтастай алғанда, 2018 жылмен салыстырғанда бюджет шығыстары 50,1 млрд.теңгеге немесе 30% - ға ұлғайды. Негізгі себептер бюджеттік сала қызметкерлерінің жалақысын арттыру болып табылады, ол үшін қосымша 12,6 млрд. теңге бөлінді, Ауыл шаруашылығы саласын субсидиялауға 9,4 млрд. теңге, атаулы әлеуметтік көмек төлеуге – 9,5 млрд. теңге, бюджет шығындарын

өтеуді қамтамасыз етуге - 1,6 млрд. теңге, сондай-ақ автомобиль жолдарын күрделі және орташа жөндеуге 4,8 млрд. теңге бөлінді.

Шығыстардың ең көп үлесін: білім беру – 17,6%, Субвенциялар және пайдаланылмаған трансферттерді қайтару – 13,3%, ауыл шаруашылығы – 11,6%, ТКШ – 9,2%, көлік – 8,8%, әлеуметтік көмек – 7,2%, қарыздарды өтеу – 6,6%, Денсаулық сақтау – 4,7%, мәдениет және спорт – 4,2%, қоғамдық тәртіп – 3,1% және өзге де шығыстар - 13,7% құрайды.

Құқық тәртібін қамтамасыз ету үшін облыстың полиция департаментіне 6,8 млрд.теңге бөлінді, оның ішінде 2080 қызметкердің еңбекақысы мен басқа да аударымдары 4,2 млрд. теңгені құрады, қорлар, жұмыстар мен қызметтерді сатып алуға 543,8 млн. теңге және ЖЖМ сатып алуға 400,3 млн. теңге бөлінді.

Бейнетіркеуіштерден деректерді сақтау үшін бағдарламалық-аппараттық кешенді сатып алуға және бронезилеттер, шлемдер және басқа құрылғылар сияқты арнайы құралдарды сатып алуға арналған шығыстар 774,9 млн.теңгені құрады.

214 млн. теңге 3 аудандық полиция бөлімін күрделі жөндеуге, сондай-ақ 5 әкімшілік ғимаратын күрделі жөндеу бойынша ЖСҚ әзірлеуге бағытталды. Биылғы жылы біз полиция департаментінің барлық нысандарын толық түгендеуді жүргіздік, жөндеуді қажет ететін жерлерді анықтадық, ағымдағы жылы ақшалай қаражат бөлу мәселесі қаралатын болады.

Денсаулық сақтау жүйесінің жұмыс істеуі үшін жергілікті бюджеттен 6,9 млрд.теңге бөлінді. 2018 жылдан бастап денсаулық сақтау саласына республикалық бюджеттен ТМККК шеңберінде қаражат бөлінетінін атап өту қажет. Жергілікті бюджеттен тек 3 нысанды ұстау үшін қаражат бөлінді, олар арнайы медициналық база, "Үміт" балалар үйі және Медеу колледжі.

Сондай-ақ, жергілікті бюджеттен "Денсаулық" бағдарламасы аясында 1,7 млрд.теңге қаржыландырылды, 382 000-нан астам адам қамтылды.

Осы бағдарлама аясында тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін қосымша қамтамасыз етуге жергілікті бюджеттен 161,5 млн. теңге бөлінді.

Медициналық жабдықтарды сатып алуға 2,4 млрд. теңге бөлінді, нәтижесінде 2019 жылы облыстың медициналық ұйымдарын жабдықтау деңгейі 80,16% - ды құрады, бұл 2018 жылмен салыстырғанда 6,95% - ға артық. Шығындардың негізгі сомасын хирургиялық жабдықтар сатып алуға 270,6 млн.теңге, педиатрия үшін жабдықтар сатып алуға 915,7 млн. теңге, алғашқы медициналық-санитарлық көмек көрсетуге 119,6 млн. теңге, сондай-ақ санитарлық көлік сатып алуға 94,5 млн. теңге жұмсалды.

Күрделі жөндеу 3 денсаулық сақтау объектілерінде 67,1

млн.теңгеге жүргізілді, 5,9 млн. теңгеге күрделі жөндеуге 3 ЖСҚ әзірленді. Тізім слайдтарда көрсетілген.

Бұған дейін іске асырылған МЖӘ жобаларына 1,8 млрд. теңгеге 2 жоба қаржыландырылды.

Мүмкіндігі шектеулі адамдарды қолдау, сондай-ақ халықты жұмыспен қамту үшін 15,1 млрд.теңге бөлінді.

Негізгі үлесті, бұл 10,1 млрд.теңге мемлекеттік атаулы әлеуметтік көмек төлемдерін құрады. Оның 5,5 млрд. теңгесі республикалық бюджеттен, 3,6 млрд.теңгесі - Ұлттық қор, 1 млрд. теңгесі – жергілікті бюджет қаржыландырылды. Алушылардың жалпы саны 93 155 адамды құрады.

Егер салыстырсақ, АӘК 2018 жылы 600 млн.теңге бөлінді. Ал алушылар 19 400 адам болды.

Мүмкіндігі шектеулі адамдарды әлеуметтік қолдауға 492,5 млн.теңге бөлінді. Осылайша, санаторлық–курорттық емдеу, техникалық көмекші құралдар мен арнайы жүріп-тұру құралдарын сатып алу, сондай-ақ медициналық қызметтер түрінде мемлекеттен әлеуметтік қолдау 8023 адам алды. Мүмкіндігі шектеулі адамдарды қолдаудың негізгі бағыттары слайдтарда көрсетілген. Айта кету керек, мемлекеттен қолдау алушылар саны (осы санат) соңғы 3 жылда 3060 адамға артты. Егер 2017 жылы 24409 мүгедек болса, 2019 жылы 27 469 мүгедек болған.

Сондай - ақ, 195,6 млн.теңге мүмкіндігі шектеулі балаларға арналған "Жайна" оңалту стационары-МЖӘ жобасы бойынша мемлекеттік міндеттемелерді орындауға бағытталды.

Халықты жұмыспен қамту және жұмыс орындарын құру үшін бюджеттен 3 млрд.теңге бөлінді, оның ішінде "еңбек" мемлекеттік бағдарламасы аясында 2,8 млрд. теңге бөлінді. Жалпы, өткен жылы осы қаражат аясында 12 549 жұмыс орны ашылды.

Қаражат жұмсалды:

- "Жасыл ел" отрядтарының жұмысын ұйымдастыруға – 200 млн.теңге, онда жұмыспен қамту орталықтары арқылы 2 972 адам жұмысқа орналасты, бұл санның жартысына жуығы студенттер, 34% мектеп оқушылары, 21,7% жұмыссыздар.

- әлеуметтік жұмыс орындарын құруға 315,1 млн. теңге бөлінді, онда 1948 адам жұмысқа орналастырылды, оның 1353 адам немесе 83% тұрақты жұмыс орындарына жұмысқа орналастырылды.

- жастар тәжірибесіне 846,8 млн. теңге бөлінді, 3 366 адам практикаға жіберілді,оның ішінде 1 775 адам тұрақты жұмыс орындарына орналастырылды немесе 61%.

-еңбек нарығында сұранысқа ие мамандықтар бойынша жұмысшы кадрларды қысқа мерзімді оқытуға 2 931 адамға 394,4 млн.теңге бөлінді. Оқыту 9 колледжде және 10 оқу орталықтарында 31 мамандық бойынша өткізілді, нәтижесінде 2218 адам жұмысқа орналастырылды.

- "Атамекен" палатасымен бизнес идеяларды жүзеге асыруға 19,6 млн. теңге сомасына 100 АЕК дейін 83 грант берілді. Салыстыру үшін 2018 жылы 13,9 млн.теңгеге 75 грант берілді.

- осындай 944 грант 200 АЕК-ке дейін (505,0 мың теңгеге дейін) аз қамтылған және көп балалы отбасылар, еңбекке жарамды мүгедектер мен жастарға 475,7 млн.теңгеге берілді.

32 білім беру нысаны бойынша жөндеу жұмыстарын жүргізу кезінде жұмыспен қамтуды қамтамасыз ету үшін 485,1 млн.теңге бөлініп, жұмыспен қамту орталықтары арқылы уақытша жұмыс орындарына 148 адам жұмысқа орналастырылды.

Білім беру саласына 39 ведомствоға қарасты мекемелерді есепке алғанда 29 млрд.теңге бөлінді. Бұл бюджеттің барлық шығыс бөлігінің 13,3%.

Оның 16,6 млрд.теңгесі төмен тұрған бюджеттерге нысаналы ағымдағы трансферттер ретінде бағытталды. Слайдтарда негізгі бағыттар көрсетілген:

- жалпы білім беретін мектеп мұғалімдерінің еңбекақысын ұлғайтуға 7,1 млрд. теңге сомасында. Жалақы ақыда 24% - ға өсті, 14 978 мұғалім немесе жалпы санынан 85,7% - ға ие болды;

- балабақшаларда 18 388 балаға мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыруға 4,7 млрд. теңге бөлінді;

- жалпы білім беретін мектептердің 9 ұйымында жан басына қаржыландыру 1,3 млрд. теңге. Ағымдағы жылдың 1 қыркүйегінен бастап облыстың 118 мектебін жан басына қаржыландыруға көшіру жоспарлануда.

- Ақтөбе қаласындағы жаңадан ашылған 12 жалпы білім беретін мектепті ұстауға - 931,7 млн. теңге және Темір ауданының білім беру қызметкерлерінің еңбекақысына-300,0 млн. теңге (аудан бюджетінің кіріс бөлігінің орындалмауына байланысты);

- мектептерді кең жолақты Интернетке қосуға 277,4 млн. теңге бөлінді. Нәтижесінде бүгінгі күні 402 мектеп интернетке қосылған, оның ішінде 399 мектеп кең жолақты Интернетке қосылған;

- жалпы білім беретін мектептерде 5000 компьютер сатып алуға (3 жылдық жалға алу) 594,8 млн. теңге бөлінді. Бұл жағдайда алғашқы үш жыл ішінде бөліп-бөліп сатып алу тетігі қолданылады (2018-2020 жж.)

- жаңартылған мазмұн бойынша оқулықтар сатып алуға-403,3 млн.теңге. Осы мақсаттарға 2018 жылы 509,7 млн. теңге бөлінді немесе 106,4 млн. теңгеге кем.

- 118 мектепке дейінгі балалар ұйымдарын және жалпы білім беретін мектептерді бейнебақылаумен жабдықтауға-144,2 млн.теңге. Осылайша, өткен жылы біз облыстың білім беру нысандарының 67% - ын бейнебақылау жүйесімен жабдықтадық, оның ішінде мектептер 62% - ы, балабақшалар 73,1% - ы. Бейнебақылаумен толық қамтамасыз ету үшін 2020 жылы 297,5 млн.теңге бөлінді. қалған 212

Білім беру нысанына.

-жаңа модификациядағы 20 кабинет сатып алуға, 3 мектепке дизельді отын сатып алуға, сондай-ақ 295 мектепте алғашқы әскери дайындық кабинеттерін жарақтандыруға 154,2 млн.теңге бөлінді.

- 11 нысанға күрделі жөндеу жүргізуге және 27 білім беру нысанына ағымдағы жөндеуге 622,7 млн.теңге бөлінді.

Арнайы білім беру бағдарламалары бойынша жалпы білім беруге 1,3 млрд.теңге бөлінді, қаражат 878 бала тәрбиеленетін 6 арнайы білім беру ұйымдарын ұстауға жұмсалды.

Балалар мен жасөспірімдердің психикалық денсаулығын тексеруге және 16 ұйымның жұмыс істеуі үшін медициналық–педагогикалық консультация көрсетуге 438,8 млн.теңге бөлінді, осылайша мүмкіндігі шектеулі 788 бала түзету қолдаумен қамтылды.

Дамуында проблемалары бар балалар мен жасөспірімдерді оңалту және әлеуметтік бейімдеу үшін 214,6 млн.теңге бөлінді, Алға ауданында орналасқан 2 нысанның жұмыс істеуі үшін қаражат бөлінді, бұл оңалту орталығы және "Күншуақ"лагері. 2019 жылы аталған мекемелерде барлығы 1120 бала қамтылды.

Жетім және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балаларды әлеуметтік қамсыздандыруға 258,2 млн.теңге бөлінді. Қаражат 6 мекемені ұстауға бағытталды, олар "мейірім бейімделу орталығы", "Аяла орталығы" және облыс аудандарында 4 отбасы үлгісіндегі үй.

Дарынды балаларға жалпы білім беретін 3 ұйымды ұстауға 794,7 млн.теңге бөлінді, олар Физмат мектебі, БІЛІМ инновация лицейі және Дарын мектебі. Тәрбиеленушілердің жалпы саны 977 баланы құрайды.

Облыстық ауқымдағы мектеп олимпиадаларын және мектептен тыс іс-шараларды өткізуге 297,1 млн.теңге бөлінді.

Техникалық және кәсіптік білім беру мамандарын даярлауға 5,8 млрд.теңге бөлінді, оның ішінде колледждерде мемлекеттік тапсырысты орналастыруға 5,2 млрд. теңге және 6 колледжді қаржыландыруға 561,5 млн. теңге бағытталды.

Осылайша, мемлекеттік тапсырыс шеңберінде 13 295 адам білім алды,оның ішінде 2,1 млрд. теңге сомасына 9 974 студент стипендия алды.

"Еңбек" мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде кадрлардың біліктілігін арттыру және қайта даярлау үшін 2 768 студентті оқытуға 1,4 млрд.теңге бөлінді. Оқыту 38 біліктілік бойынша жүргізіледі, олар аспазшы, электргазденекерлеуші, слесарь, кондитер, тракторшы – машинист және т. б.

Білім беру нысандарының материалдық-техникалық базасын нығайтуға 149,4 млн.теңге, ауыл шаруашылық колледжін күрделі жөндеуге - 51,4 млн. теңге, сондай – ақ күрделі жөндеу жүргізу үшін 4 ЖСҚ дайындауға-7,1 млн. теңге бөлінді.

МЖӘ жобалары бойынша төлеуге 362,6 млн. теңге бөлінді, бұл мектептің физмат үшін Ақбөбек және Нектар бала бақшасын сатып алу.

Мәдениет саласына 2,3 млрд. теңге бөлінді. Аталған қаражат 37 ведомствоға қарасты мекемелердің жұмыс істеуін қамтамасыз етуге бағытталды. Аталған ұйымдардағы қызметкерлер саны 1136 адамды құрайды. Сонымен қатар, 2019 жылы жалақы қоры бұрынғыдай 197,5 млн.теңгеге ұлғайтылды. 28,5 мыңнан астам іс-шара өткізіліп, 4 млн. адам қамтылды. Мәселен, 2019 жылы Облыс мұражайлары 8 670 экскурсия, 780 көрме, 1 261 дәріс өткізді, 308,8 мың келуші қатысты, театрлар 975 спектакль көрсетті, 151 мың көрерменге қызмет көрсетті, филармония 380 концерт ұйымдастырды, мемлекеттік кітапханаларға 250 671 адам келді.

Мәдени іс-шараларға шығыстар 204,3 млн. теңгені құрады, бұл Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күнін мерекелеу, "Мерейлі отбасы" - 5,5 млн.теңге, "Ер Едіге" фестивалі және т. б. іс-шараларды өткізу.

Сондай-ақ, аудандарға 98 млн.теңге сомасында ағымдағы нысаналы трансферттер бөлінді, оның ішінде 2 нысанның күрделі жөндеуін аяқтауға – 59,3 млн. теңге, бұл Алға ауданы Ұшқұдық ауылындағы Мәдениет үйі және Қарғалы ауданы Батамша ауылындағы Мәдениет үйі.

Дене шынықтыру және спорт басқармасы бойынша 8,3 млрд. теңге бөлінді. Оның ішінде 2,8 млрд.тг. жалпы қызметкерлер саны 1052 бірлікті құрайтын 17 ведомстволық бағыныстағы мекеменің жұмыс істеуін қамтамасыз етуге бағытталды.

Республикалық және халықаралық жарыстарға облыстық командаларды дайындауға және қатысуға 4,3 млрд.теңге бөлінді, оның ішінде қаражаттың негізгі үлесі-3,1 млрд. теңге футбол, хоккей, гандбол, волейбол және баскетбол командалары үшін бағытталған.

Спорт мекемелерінің күрделі шығындарына үш нысанға 508,3 млн. теңге бөлінді, бұл:

- "Жекпе-Жек" ғимаратын сатып алуға 400 млн.теңге. Қалған бөлігі ағымдағы жылы төленеді.

- мектеп жатақханасын күрделі жөндеуге.Есет батыр - 21,4 млн.теңге.

- "ауыл-Ел Бесігі" жобасы аясында Мәртөк БЖСМ ғимаратын күрделі жөндеуге 86,9 млн.теңге бөлінді.

МЖӘ жобалары бойынша мемлекеттік міндеттемелерді орындауға 1,4 млрд.теңге бөлінді. Бұл 5 жоба. Тізім слайдтарда көрсетілген.

Ауыл шаруашылығы және кәсіпкерлік саласын дамытуға 23,8 млрд.теңге немесе облыс бюджетінің 11% бөлінді, бұл 2018 жылмен салыстырғанда 6,5 млрд. теңгеге артық.

Слайдтарда көрініп тұрғандай, 15,7 млрд.тг. АӨК субъектілеріне субсидия беруге 6,2 млрд. теңге бағытталды. "Еңбек" және "Бизнестің жол картасы"бағдарламалары шеңберінде Жаппай кәсіпкерлікті дамыту үшін бюджеттік кредиттер берілді.

Субсидиялар АӨК субъектілеріне шығыстардың бір бөлігін өтеу сияқты басым бағыттар бойынша беріліп, 4,9 млрд.теңге бөлінді, 1 411 өтінім субсидияланды. Нәтижесінде 2019 жылы 498 тұрақты жұмыс орны құрылды, 21,2 млрд.теңге инвестиция тартылды.

Екінші бағыт-асыл тұқымды мал шаруашылығын дамытуды субсидиялау, мал шаруашылығы өнімінің өнімділігі мен сапасын арттыру. Оған 5,6 млрд. теңге бөлініп, 1843 өтінім қаржыландырылды.

ШОБ субъектілерін несиелендіру мен қолдауға келетін болсақ, "Бизнестің жол картасы" аясында 1,4 млрд.теңге және "Еңбек" мемлекеттік бағдарламасы аясында 6,2 млрд. теңге бөлінді. Оның ішінде:

- 238 ШОБ субъектілерінің пайыздық мөлшерлемесін субсидиялауға-1,1 млрд. теңге;

- кепілдік беруге-287,1 млн. теңге, онда 3,4 млрд. теңге көлеміндегі несие сомасына 214 кепілдік берілді;

- жаңа бизнес-идеяларды іске асыруға шағын және орта бизнес субъектілеріне 61 млн. теңгеге 33 грант берілді.

- кәсіпкерлерді несиелендіруге 6,2 млрд.теңге бөлінді, оның ішінде АКК АҚ және "ауыл шаруашылығын қаржылай қолдау қоры" АҚ қаржы институттары арқылы 5,0 млрд. теңге, Екінші деңгейдегі банктер және микроқаржы ұйымдары арқылы 1,2 млрд. теңге, оларды қорландыру "Даму "ҚДҚ" АҚ ("Сбербанк" АҚ ЕБ, "Қазақстан Халық банкі" АҚ, "Forte банк" АҚ, "Ақтөбе ауыл микрокредит"МҚҰ) арқылы жүзеге асырылады.

Облыстың көлік инфрақұрылымын дамытуға 20,2 млрд.теңге бөлінді. Оның 10,2 млрд. теңгесі республикалық бюджеттен, 9,9 млрд.теңгесі жергілікті бюджеттен. Республикалық бюджеттен аталған қаражат 3 мемлекеттік бағдарлама аясында бөлінді, бұл "Нұрлы жол"- 9,3 млрд.теңге, "Өңірлерді дамыту" - 521,6 млн. теңге, "Ауыл - Ел бесігі" - 370,4 млн. теңге.

Жалпы, өткен жылы 61 жоба жүзеге асырылды,оның ішінде 15 жоба аяқталды және 2020 жылға ауыспалы 46 жоба.

Нәтижесінде өткен жылы 347,1 км жол жөнделді және салынды, оның ішінде 284,9 км облыстық маңызы бар автожол және 62,2 км аудандық және қалалық маңызы бар автожол.

Негізгі жұмыс түрлері 275,0 км орташа жөндеу, 22,7 км қайта жаңарту және құрылыс, сондай – ақ 49,4 км күрделі жөндеу болды.

Жобалар тізімі слайдта көрсетілген. Бірақ, "Ақтөбе қаласының оңтүстік айналма жолы" 0 км-ден 8 км-ге дейінгі "Ақтөбе - Орск" автомобиль жолдарын қайта жаңарту, Ақтөбе қаласының АЗФ ауданындағы жол өтпесіне жол, "Ақтөбе – Болгарка – Шұбарқұдық"



автомобиль жолдарын орташа жөндеу "Шұбарқұдық – Ойыл - Қобда - Соль - Илецк", "Шалқар-Бозой", "Қобда-Мәртөк" және басқа да ірі жобаларды атап өтуге болады.

Көлік инфрақұрылымы жобаларын салуға және қайта жаңартуға 8,8 млрд.теңге бөлінді. Ірі жобалар-Ауылмаш ауданында Арынов көшесіндегі жол өтпесін, Ақтөбе қаласындағы "Нұр-Сити", "Батыс-2" шағын аудандарында және Алға, Байғанин, Мұғалжар және Хромтау аудандарында автокөлік жолын салу).

– автомобиль жолдарын күрделі және орташа жөндеуге-1,4 млрд.теңге бөлінді. Маметова көшесі бойындағы 312 Атқыштар Дивизиясы даңғылынан бастап Ақтөбе қаласындағы Әбілхайыр хан даңғылына дейінгі автожолды күрделі жөндеу, "Мәртөк селосын айналып өту" а/ж орташа жөндеу жұмыстары аяқталды. Сондай - ақ, Россовхоз кентінен Кирпичный кентіне дейін, Ақтөбе қ. Ясный к. "Ақтөбе-Алға" трассасына (1,384 км) бара отырып, Мир к-сі күрделі жөндеу жұмыстары жүргізілді. Ақтөбе-Атырау трассасынан Байғанин ауданы Қарауылкелді ауылындағы Барақ батыр көшесіне дейін, Қобда ауданы Қобда ауылындағы 6 көше, Мұғалжар ауданы Қандыағаш қаласындағы 3 көше, Алға ауданының 5 көшесі, Мәртөк ауданы Сарыжар ауылындағы 2 көше, Ойыл ауданы Ойыл ауылындағы 2 көше, Оңтүстік өткелден Шалқар ауданы Шалқар–Ырғыз трассасына дейінгі айналма жол, Шалқар ауданы Шалқар қаласындағы "Шұбарқұдық-Ойыл-Қобда-Соль-Илецк"40-70 учаскесі).

Осылайша, қатты жабу немесе жақсы сапа көрсеткіші 2018 жылмен салыстырғанда 3% - ға артты. (2018 ж. -53,0%, 2019 ж. - 56%).

Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық саласында 9,7 млрд.теңге бөлінді. Жалпы шығындар сумен жабдықтау жүйесін және кәріз желілерін дамытуға, елді мекендерді газдандыру құрылысына, сондай-ақ ЖСҚ әзірлеуге бағытталды.

Облыстың сумен жабдықтау жүйесінің 15 нысанын іске асыру үшін 2,7 млрд.теңге бөлінді, оның 7-уі 2019 жылы аяқталды. Қалған 8 жоба 2020 жылға өтпелі. Халықтың орталық сумен қамтамасыз етілуі 94,6% - дан 95,2% - ға дейін артты. Бүгінгі күні Ақтөбе облысы бойынша 400-ден астам халқы бар барлық ауыл орталықтандырылған сумен қамтамасыз етілген. Келесі міндет 200 адамы бар перспективалы ауылдарды іздестіру жұмыстарын жүргізу және сумен жабдықтау болып табылады. Орта есеппен ауылды орталықтандырылған сумен қамтамасыз етуге 5 жыл уақыт кетеді, бұл объектіні пайдалануға бергенге дейін іздестіру-барлау жұмыстарын жүргізумен байланысты.

Сонымен қатар, өткен жылы сумен қамтамасыз етуге 30 жобалық-сметалық құжаттама әзірленді, оның ішінде 12 жоба аяқталды, 18 – ауыспалы жоба.

Газбен жабдықтау бойынша 36 жобаны іске асыруға 6,8 млрд.теңге бөлінді. Өткен жылы 21 жоба аяқталды, салынған газ

құбырының жалпы ұзындығы 409,1 км құрады.

Қалған 15 нысан өтпелі. Біз алдын ала 2020-2021 жылдары аяқтауды жоспарлап отырмыз. Осы объектілер іске асырылғаннан кейін 7900 адамнан астам халқы бар 10 елді мекен газдандырылады.

Бүгінгі күні облыстың жалпы 323 елді мекенінің 113-і 35% газдандырылды, онда 792 мыңнан астам адам тұрады. 2019 жылдың қорытындысы бойынша тұрғындарды газбен қамтамасыз ету көрсеткіші 1,6% - ға артып, 90,1% - ды құрады. Бұл жақсы көрсеткіш, өйткені ел өңірлерінің арасында біз 7-ші орында тұрамыз.

Сондай-ақ, өткен жылы Ақтөбе қаласында 8 өзен арнасын тазарту және түбін тереңдету жобалары басталды. Бұған өткен жылы 2,1 млрд.теңге бөлінді, оның 2,0 млрд. теңгесі республикалық бюджеттен, 103,4 млн. теңгесі жергілікті бюджет. *(Түзету жүргізілгеннен кейін)*

Құрылыс басқармасы бойынша 32,7 млрд. теңге бөлінді. Оның ішінде 28 білім беру нысанын салуға және қайта жаңартуға – 7,6 млрд.теңге. Нәтижесінде 2 690 орындық 12 орта мектеп, сондай-ақ 200 орындық интернаты бар мектеп пайдалануға берілді, сондай-ақ Ақтөбе қаласының мектептеріне 6 қосымша құрылыс аяқталды, сондай-ақ Жайсаң көпсалалы колледжінің автономды газ қазандықтарының құрылысы аяқталды.

Өткен жылы 3520 орындық 8 мектептің құрылысы басталды, олар 2020 жылға ауысатын болады, сондай-ақ ағымдағы жылы аяқталатын мектептерге 3 қосымша құрылыс салу басталды.

5 денсаулық сақтау нысанының құрылысына және қайта жаңғыртуға 5,6 млрд.теңге бөлінді, бір нысанды біз аяқтадық – бұл Темір ауданында дәрігерлік амбулатория құрылысын, ал қалған 4 нысанның 2020 жылға ауысатын құрылысын аяқтадық. Өздеріңіз білесіздер, бұл 200 төсектік облыстық перинаталдық орталықтың құрылысы, оған инженерлік желілер салу. Биыл біз осы нысанды аяқтауды жоспарлап отырмыз. Қалған нысандар слайдтарда көрсетіледі.

Сонымен қатар, 6 Денсаулық сақтау нысанының құрылысы үшін сараптамамен ЖСҚ әзірленді және аяқталды.

Несиелік және жалға берілетін тұрғын үй құрылысына 10,6 млрд. теңге бөлінді, оның ішінде::

- облигациялық қарыз есебінен "Нұр Ақтөбе" шағын ауданында 27 тұрғын үй құрылысына 5,6 млрд.теңге бөлінді, өткен жылы 16 тұрғын үй аяқталды, қалған 11 үйді ағымдағы жылы аяқтаймыз.

- "Нұрлы Жер" мемлекеттік бағдарламасы аясында жалға берілетін тұрғын үй салу үшін 4,5 млрд.теңге бөлінді. Үйлер Ақтөбе қаласында және облыстың 7 ауданында салынып жатыр. Өткен жылы 421 пәтерлік 8 үй, қалған 3 үй ағымдағы жылы аяқталды.

- Ақтөбе қаласы мен аудандарда тұрғын үй сатып алуға 444,4 млн.теңге бөлінді. Нәтижесінде 77 пәтер сатып алынды, оның ішінде

Ақтөбе қаласында - 34, қалған 43 аудандарда. Бұл пәтерлер әкімдіктерде кезекте тұрғандарға, соның ішінде көп балалы отбасыларға арналған.

- Ақтөбе қаласында салынып жатқан 16 үйге сыртқы инженерлік желілер мен аумақты абаттандыру үшін 679,3 млн.теңге бөлінді.

Жалпы, өткен жылы барлық бағдарламалар есебінен 77 отбасы тұрғын үймен қамтамасыз етілді.

Жеке тұрғын үй құрылысын дамыту үшін ЖТҚ аудандарына 38 сыртқы инженерлік желілерді жүргізуге 5,5 млрд.теңге бөлінді. Жобалар тізімі слайдтарда көрсетілген. Құрылыс аудандарына электрмен жабдықтау, газбен жабдықтау және сумен жабдықтау желілері жүргізілді.

Бұл Әйтеке би және Ырғыз аудандарында Фокж құрылысы, иппотерапия үшін ат қорасы бар жабық манеж құрылысы, Ырғыз ауданы кутикула ауылында 150 орындық 3 ауылдық клуб, Ойыл ауданы Саралжын ауылында, Шалқар ауданы Бегімбет ауылында 150 орындық 3 ауылдық клуб, сондай-ақ 6 әкім.Ақтөбе қ., Әйтеке би және Ырғыз аудандарында.

Сонымен қатар, "ауыл Ел Бесігі" мемлекеттік бағдарламасы аясында Мәртөк, Бадамша және Шұбарқұдық ауылдарында дене шынықтыру-сауықтыру кешенінің 3 нысанының құрылысына 713,4 млн.теңге бөлінді. Мәртөк ФОК өткен жылы аяқталды, қалған екеуі ағымдағы жылы аяқталмақ.